

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

08 червня 2017 року

№ 14 - рш

Справа № 03-08/10-17

м. Вінниця

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-08/10-17 про порушення публічним акціонерним товариством "Вінницяобленерго" (21050, м. Вінниця, вул. Магістратська, 2; ідентифікаційний код 00130694) законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань від 30.05.2017 № 03-67,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно з розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 17.05.2017 року № 10-рк розпочато розгляд справи № 03-08/10-17 проти публічного акціонерного товариства «Вінницяобленерго» (21050, м. Вінниця, вул. Магістратська, 2. Ідентифікаційний код 00130694) за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних межах Вінницької області (в межах електричних мереж, що перебували у власності чи користуванні ПАТ "Вінницяобленерго") у вигляді відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

Розгляд справи розпочато за результатом розгляду заяви Пудової М.Є. (Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14) (далі – Заявниця) від 24.04.2017 (вх. № П-28 від 24.04.2017) стосовно перевірки правомірності дій публічного акціонерного товариства «Вінницяобленерго» (далі – ПАТ «Вінницяобленерго») в особі структурної одиниці «Жмеринські електричні мережі» (далі – Жмеринські ЕМ) щодо припинення 18.04.2017 постачання електричної енергії за адресою Заявниці: Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14.

У своїй заяві до територіального відділення Заявниця повідомила, що попередження про припинення постачання електричної енергії не отримувала, заборгованість за спожиту електричну енергію відсутня. Крім того, працівники Жмеринських ЕМ повідомили Заявницю, що припинення 18.04.2017 постачання електричної енергії було із-за того, що не було винесено лічильник обліку електричної енергії на зовнішню стіну будинку за рахунок Заявниці.

Заявниця вважає такі дії Жмеринських ЕМ неправомірними.

У результаті розгляду справи встановлено наступне.

ПАТ "Вінницяобленерго" є юридичною особою. Місцезнаходження юридичної особи: 21050, м. Вінниця, вул. Магістратська, 2. Ідентифікаційний код 00130694.

ПАТ "Вінницяобленерго" є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

ПАТ "Вінницяобленерго" здійснює діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом відповідно до ліцензії серія АГ № 500287, виданої Національною комісією регулювання електроенергетики України 17.03.2011. Ліцензія безстрокова.

Згідно з дослідженням ринку, проведеним територіальним відділенням відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 № 317/6605, ПАТ «Вінницяобленерго» у період з січня 2016 року по травень 2017 року займало монопольне становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних межах Вінницької області (в межах електричних мереж, що перебували у власності чи користуванні ПАТ «Вінницяобленерго») з часткою 100 відсотків.

Відносини між громадянами та енергопостачальниками, яким є ПАТ «Вінницяобленерго», регулюють Правила користування електричною енергією для населення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357 (далі – ПКЕЕН, Правила).

Правила обов'язкові для виконання всіма споживачами і енергопостачальниками незалежно від форм власності.

Відповідно до пункту 3 ПКЕЕН, споживання електричної енергії здійснюється на підставі договору про користування електричною енергією між споживачем і енергопостачальником, що розробляється енергопостачальником згідно з Типовим договором про користування електричною енергією і укладається на три роки.

Листом від 12.05.2017 № 14-3945 ПАТ «Вінницяобленерго» повідомило наступне.

Договір про користування електричною енергією, який укладено із Заявником за адресою: Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14, у Товариства не зберігся.

Контрольні знімання показників лічильника за адресою Заявника у період з 01.01.2016 по 01.05.2017 не проводились, оскільки в будинку ніхто не проживав.

Відповідно до довідки про споживання електричної енергії за період з 01.01.2016 по 01.05.2017 Заявницею здійснювалась оплата у січні, квітні та грудні 2016 року.

Остання зміна показників лічильника за адресою Заявниці, згідно інформації Товариства, була встановлена при обході працівників Жмеринських ЕМ станом на 30.01.2017 на рівні 1273 кВт/год (споживання за місяць 1 кВт/год). Станом на 18.04.2017 заборгованість Заявника була 0,86 грн. (довідка про споживання за період з 01.01.2016 по 01.05.2017).

Заявницею повідомлено, що фактичні показники лічильника станом на 24.04.2017 становлять 1022 кВт/год, тобто існує переплата.

Товариством повідомлено, що припинення постачання електричної енергії Заявнику було здійснено 18.04.2017 відповідно до пункту 30 ПКЕЕН та заявки на вимкнення електроустановок ЕМ № 6238 від 18.04.2017 (далі – Заявка). У Заявці зазначено: «причина припинення – будинок без проживаючих», «найменування електроустановки де потрібно виконати вимкнення – відгалуження живлячої лінії по вводу споживача.»

Згідно з пунктом 20 ПКЕЕН, розрахунковим періодом для встановлення розміру оплати спожитої електричної енергії є календарний місяць. Плата за спожиту протягом розрахункового періоду електричну енергію вноситься не пізніше 10 числа наступного місяця, якщо договором не встановлено іншого терміну.

Відповідно до пункту 21 ПКЕЕН, знімання показань приладів обліку провадиться споживачем щомісяця. Енергопостачальник має право контролювати правильність знімання показань приладів обліку та оформлення платіжних документів споживачем.

Згідно з пунктом 30 ПКЕЕН, якщо доступ до засобу обліку неможливий, представник енергопостачальника виписує платіжний документ на підставі даних про фактичне споживання електричної енергії за попередній період, про що робиться відповідна позначка в особовому рахунку побутового споживача.

Якщо протягом двох розрахункових періодів представник енергопостачальника не мав доступу до засобу обліку, він залишає побутовому споживачу в поштовій скриньці повідомлення про дату наступного відвідання чи прохання передати покази засобу обліку

енергопостачальнику. Якщо після цього побутовий споживач не передав відомостей про кількість спожитої електричної енергії, енергопостачальник має право через 30 днів після дати відправлення письмового попередження припинити постачання електричної енергії побутовому споживачу.

Товариством надано територіальному відділенню копію повідомлення, яке адресоване Заявниці та в якому зазначено наступне: «СО «Жмеринські електричні мережі» ПАТ «Вінницяобленерго» повідомляють, що наступне відвідання Вашого помешкання контролером енергонагляду для зняття показань приладу обліку відбудеться о 10.00 год. 14.03.2017. Прохання в цей час знаходитись дома або передати покази засобу обліку по тел. 2-17-44. В разі відсутності можливості зняти покази приладу обліку або передачі їх за телефоном Ваше помешкання буде відключено від мережі електропостачання відповідно до п. 30 Правил користування електричною енергією для населення.» (мова оригіналу).

Встановлено, що зазначене повідомлення не датоване та не містить номеру реєстрації. Крім того, Товариством не надано територіальному відділенню доказів залишення побутовому споживачу в поштовій скриньці цього повідомлення.

Таким чином, є підстави стверджувати, що Заявниця не отримала повідомлення про дату наступного відвідання (14.03.2017) її помешкання працівниками Жмеринських ЕМ.

Товариством надано територіальному відділенню копію листа від 15.03.2017 № СО-53-659, адресованого Жмеринськими ЕМ Заявниці, в якому зазначено, що постачання електричної енергії до її помешкання буде припинено 18.04.2017 відповідно до пункту 30 Правил.

Товариством не надано територіальному відділенню доказів відправлення письмового попередження від 15.03.2017 (лист від 15.03.2017 № СО-53-659) щодо припинення 18.04.2017 постачання електричної енергії Заявниці за адресою: Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14.

Таким чином, є підстави стверджувати, що Заявниця не була попереджена щодо припинення 18.04.2017 постачання електричної енергії за адресою: Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14, відповідно до вимог пункту 30 Правил.

З метою збору доказів у справі № 03-08/10-17 на підставі службових доручень на здійснення своїх повноважень, начальником відділу досліджень і розслідувань Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України Одобецькою В.В. та головним експертом ВДР Чернегою В.П. було здійснено виїзд на об'єкт за адресою Заявниці (Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14) та до Жмеринських ЕМ, складено відповідні протоколи від 19.05.2017.

При огляді лічильника обліку електричної енергії за адресою Заявниці встановлено, що показник лічильника становить 1022 кВт/год, пломби не порушені, припинення постачання електричної енергії здійснено шляхом від'єднання вводу в житловий будинок від електричних мереж, поштова скринька у Заявниці відсутня, про що зазначено в протоколі від 19.05.2017.

Відповідно до наданої Жмеринськими ЕМ інформації (протокол від 19.05.2017) припинення постачання електричної енергії 18.04.2017 в с. Людавка Жмеринського р-ну здійснено 11 (одинадцяти) споживачам по причині «будинок не проживаючий», в т. ч. Заявниці, а саме: Пасічник Н.Г., Радомська К.І., Сослін В.В., Гур'янова В.Д., Батенко О.М., Тимченко О.В., Демов О.Г., Шлапак В.І., Коброста В.Ф., Островська О.Й., Пудова М.Є. Заборгованість у споживачів відсутня. Зі слів контролера енергозбуту Жмеринських ЕМ Барціцької О.О. повідомлення, яке адресоване 11 (одинадцяти) споживачам та підписано Барціцькою О.О. залишено 13.03.2017 нею особисто у дверях помешкань або кинута нею у поштову скриньку (в разі наявності). В повідомленні зазначено наступне: «СО «Жмеринські електричні мережі» ПАТ «Вінницяобленерго» повідомляють, що наступне відвідання Вашого помешкання контролером енергонагляду для зняття показань приладу обліку відбудеться о 10.00 год. 14.03.2017. Прохання в цей час знаходитись дома або передати покази засобу обліку по тел. 2-17-44. В разі відсутності можливості зняти покази приладу обліку або передачі їх за телефоном Ваше помешкання буде відключено від мережі електропостачання відповідно до п. 30 Правил користування електричною енергією для населення.» (мова оригіналу).

Жмеринськими ЕМ надано копії заявок на вимкнення електроустановок ЕМ від 18.04.2017 року 11 (одинадцяти) споживачам по причині «будинок не проживаючий», копії

повідомлень про відвідання помешкань контролером енергонагляду для зняття показань приладу обліку, довідки про споживання електричної енергії споживачами за період з 01.01.2016 по 01.04.2017.

Дана інформація була зафіксована в протоколі від 19.05.2017, складеному начальником ВДР Одобецькою В.В. та головним експертом ВДР Чернегою В.П., який підписаний заступником директора з енергозбутової роботи Жмеринських ЕМ І.М. Макогоном без зауважень.

Встановлено, що надані копії повідомлень, адресовані 11 (одинадцяти) споживачам, не датовані та не містять номеру реєстрації. Крім того, Жмеринськими ЕМ та Товариством не надано територіальному відділенню доказів залишення побутовим споживачам в поштових скриньках цих повідомлень.

Таким чином, є підстави стверджувати, що 11 (одинадцять) споживачів, в т.ч. Заявниця не отримала повідомлення про дату наступного відвідання (14.03.2017) їх помешкань працівниками Жмеринських ЕМ.

Товариством не надано територіальному відділенню доказів відправлення письмових попереджень від 15.03.2017 іншим 10 споживачам с. Людавка Жмеринського району, які зазначено вище, що постачання електричної енергії до їх помешкань буде припинено 18.04.2017 відповідно до пункту 30 Правил.

Таким чином, є підстави стверджувати, що 10 споживачів с. Людавка Жмеринського району не були попереджені щодо припинення 18.04.2017 постачання електричної енергії за адресою їх помешкань, відповідно до вимог пункту 30 Правил.

ПАТ «Вінницяобленерго» у листі від 30.05.2017 № 14-4472 надано наступні пояснення по справі № 03-08/10-17 щодо обставин, викладених у розпорядженні про початок розгляду справи від 17.05.2017 № 10-рк: «Представник Товариства Барціцька О.О. неодноразово приходила за адресою: с. Людавка, вул. Жовтнева, 14, проте господарів будинку жодного разу застати не вдалося. Обстежити засіб обліку та електропроводку гр. Пудовій М.Є. в неї не було можливості протягом тривалого часу. Тому представник Товариства Барціцька О.О. залишила споживачу повідомлення про дату наступного відвідування в дверях будинку.

Товариством направлено поштою попередження про припинення електропостачання від 15.03.2017 щодо припинення з 18.04.2017 постачання електричної енергії за адресою: с. Людавка, вул. Жовтнева, 14.

Товариство не погоджується з позицією АМКУ, що споживач не отримав попередження про відключення від електричної мережі, адже воно направлено простим поштовим відправленням, яке приймається для пересилання без видачі розрахункового документа та доставляється без розписки відповідно до «Правил надання послуг поштового зв'язку», затверджених постановою КМУ від 05.03.2009 № 270 (далі – Правила ПЗ).

Вважаємо, що припинення постачання електричної енергії на об'єкті споживача за адресою: с. Людавка, вул. Жовтнева, 14, відбулося з дотриманням вимог вказаних у Правилах ПЗ та пункту 27 Правил, якими визначено: «... енергопостачальник надсилає побутовому споживачу поштою або вручає особисто під підпис попередження про відключення електричної енергії...».

Споживач (з серпня 2016 по 18 квітня 2017 року) до Товариства не зверталась, показники лічильника не надавала, оплату електропостачання не здійснювала, на повідомлення про відвідування представника Товариства не відреагувала.» (мова оригіналу).

Зазначені пояснення Товариства спростовуються вищевикладеним та матеріалами справи.

Подання про попередні висновки від 30.05.2017 № 03-67 у справі № 03-08/10-17 направлено Товариству з листом від 30.05.2017 № 03-08/683.

На подання про попередні висновки зауважень та заперечень Товариством територіальному відділенню не надано.

Такі дії ПАТ "Вінницяобленерго" не були б можливі за умов існування значної конкуренції на ринку постачання електричної енергії, оскільки за умов діяльності на ринку інших суб'єктів господарювання споживач мав би змогу у випадку вчинення ПАТ "Вінницяобленерго" неправомірних дій здійснити перехід до іншого постачальника електричної енергії, який би діяв у суворій відповідності до вимог ПКЕЕН та інших

нормативних документів у сфері енергопостачання, уникнувши тим самим припинення постачання електричної енергії. ПАТ «Вінницяобленерго», в свою чергу, в умовах значної конкуренції на ринку не допускало б вчинення дій, які могли б призвести або призвели б до ущемлення інтересів споживачів, наслідком чого могла б стати втрата ПАТ "Вінницяобленерго" своїх споживачів.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії ПАТ "Вінницяобленерго" в особі Жмеринських ЕМ щодо припинення постачання електричної енергії споживачеві гр. Пудовій М.Є. та іншим 10 (десяти) споживачам с. Людавка Жмеринського р-ну, які зазначено вище, без дотримання вимог пункту 30 ПКЕЕН є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних межах Вінницької області (в межах електричних мереж, що перебували у власності чи користуванні ПАТ «Вінницяобленерго») у вигляді відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

У відповідності до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків виручки суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно зі звітом про фінансові результати ПАТ «Вінницяобленерго» за 2016 рік, розмір чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ПАТ «Вінницяобленерго» за 2016 рік склав (інформація з обмеженим доступом) тис. грн.

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем протягом 2015 року – поточного періоду 2017 року вчинено не вперше: рішення від 27.02.2015 № 3-рш у справі № 05-26.20.2/27-14, рішення від 26.06.2015 № 44-рш у справі № 05-26.20.2/12-15; рішення від 28.09.2015 № 65-рш у справі № 03-08/50-15; рішення від 28.09.2015 № 66-рш у справі № 03-08/43-15; рішення від 28.12.2015 № 109-рш у справі № 03-08/89-15; рішення від 28.12.2015 № 110-рш у справі № 03-08/84-15, рішення від 29.03.2016 № 22 – рш у справі № 03-08/05-16; рішення від 07.04.2016 № 27 – рш у справі № 03-08/75-15, рішення від 31.05.2016 № 37-рш у справі № 03-08/09-16, рішення від 23.06.2016 № 44-рш у справі № 03-08/30-16, рішення від 13.08.2016 № 46-рш у справі № 03-08/33-16, рішення від 30.09.2016 № 55-рш у справі № 03-08/31-16, рішення від 30.09.2016 № 56-рш у справі № 03-08/29-16.

- фінансове становище (прибуток ПАТ "Вінницяобленерго" за 2016 рік становив (інформація з обмеженим доступом) тис.грн.

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції не припинено.

Виходячи з вищевикладеного, на підставі статей 12, 14 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, статті 48 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пунктів 8, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями), пункту 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що публічне акціонерне товариство "Вінницяобленерго" (21050, м. Вінниця, вул. Магістратська, 2, ідентифікаційний код 00130694) у період з січня 2016 року по травень 2017 року займало монопольне становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних межах Вінницької області (в межах електричних мереж, що перебували у власності чи користуванні ПАТ «Вінницяобленерго»), з часткою 100,0 відсотків.

2. Визнати, що дії публічного акціонерного товариства "Вінницяобленерго" в особі Жмеринських ЕМ щодо припинення постачання електричної енергії споживачеві гр. Пудовій М.Є. та іншим 10 (десяти) споживачам с. Людавка Жмеринського р-ну, які зазначено вище, без дотримання вимог пункту 30 ПКЕЕН є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних межах Вінницької області (в межах електричних мереж, що перебували у власності чи користуванні ПАТ «Вінницяобленерго») у вигляді відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

3. За порушення, вказане в пункті 2 цього рішення, накласти на ПАТ "Вінницяобленерго" штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

4. Zobov'язати публічне акціонерне товариство "Вінницяобленерго" припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 цього рішення, шляхом відновлення електропостачання за адресою: Жмеринський р-н, с. Людавка, вул. Жовтнева, 14, та іншим 10 споживачам с. Людавка Жмеринського р-ну, які зазначено вище, про що повідомити територіальне відділення з наданням відповідних доказів у десятиденний строк з дня отримання рішення.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання його копії.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати територіальному відділенню документи, що підтверджують сплату штрафу (завірена копія квитанції або платіжного доручення з відповідними відмітками банку).

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

Н.В. Соловей

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Фесюк

ПІДГОТУВАЛА:

ПОГОДЖЕНО:

Начальник ВДР

Головний спеціаліст-юрисконсульт

_____ В.В. Одобецька

_____ Ю.П. Драпак

“ ___ ” _____ 2017 р.

“ ___ ” _____ 2017 р.